

VYRIAUSYBĖS KANCLERIS

**ĮSAKYMAS
DĖL VYRIAUSYBĖS STRATEGINĖS ANALIZĖS CENTRO 2020 METŲ
FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO IR VEIKLOS ATASKAITOS
PATVIRTINIMO**

Nr.

Vilnius

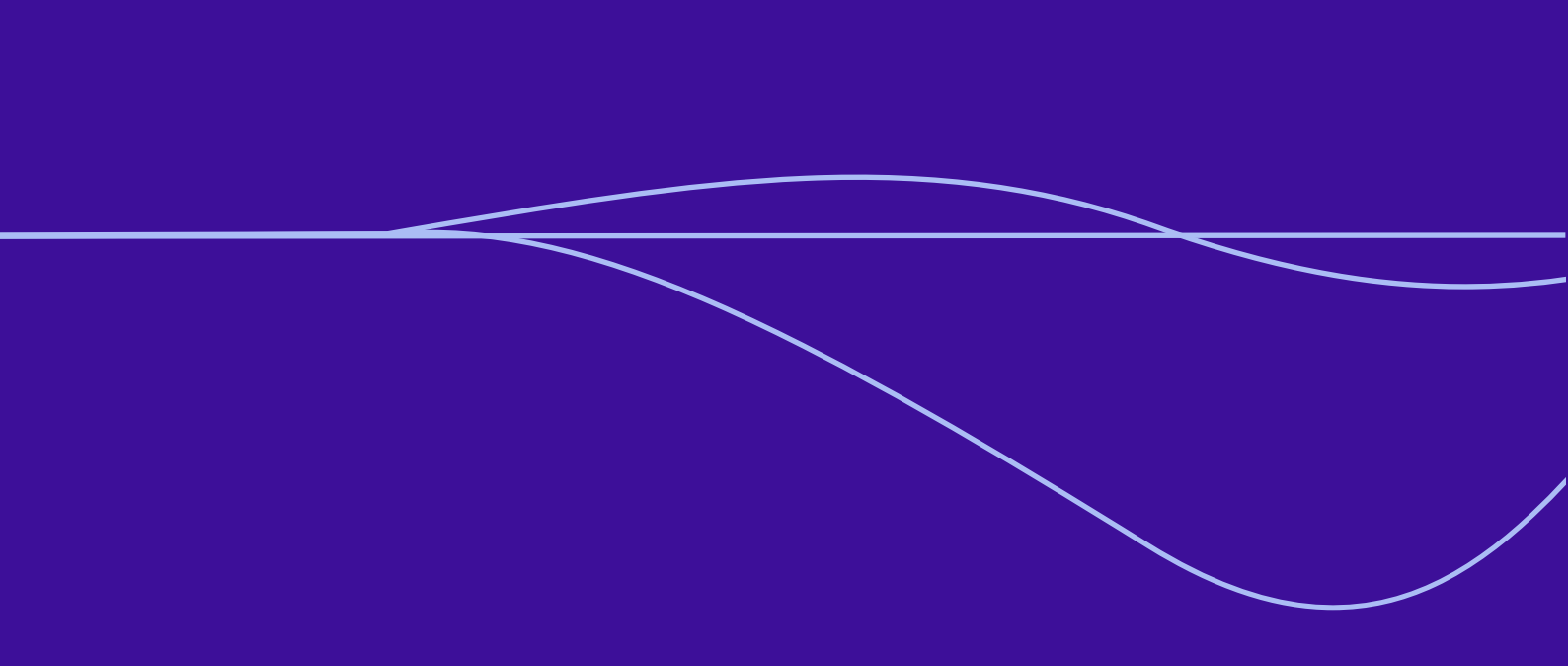
Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 6 punktu ir Viešosios įstaigos Vyriausybės strateginės analizės centro įstatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. liepos 31 d. nutarimu Nr. 802 „Dėl Viešosios įstaigos Vyriausybės strateginės analizės centro įstatų patvirtinimo“, 35.6 papunkčiu,

t v i r t i n u Vyriausybės strateginės analizės centro 2020 metų finansinių ataskaitų rinkinį ir veiklos ataskaitą (pridedama).

Vyriausybės kanclerė

Giedrė Balčytytė

Išsiųsti: Vyriausybės strateginės analizės centrui

Vyriausybės strateginės
analizės centro

2020 m. veiklos ataskaita

Turinys

Apie Vyriausybės strateginės analizės centrą	4
Vadovo žodis	5
Naudojamos santrumpos	7
1. 2020 m. tikslai ir pasiekimai	8
2. Įrodymais grįsto valdymo sistemos stiprinimas	9
2.1. Strateginė valdysena	9
2.2. Poveikio vertinimo sistema	11
2.3. Viešojo valdymo inovacijos	14
3. Analitika įžvalgiams sprendimams	16
3.1. Atsakas į COVID-19	16
3.2. Mokslas, technologijos ir inovacijos	18
3.3. Švietimas	19
3.4. Žaliojo kurso galimybės Lietuvai	21
3.5. Žmogiškasis kapitalas	22
4. Pakeistos ir pratęstos veiklos	25
5. Organizacijos valdymas	27
6. Darbuotojai ir darbo aplinka	29
7. Išorinė komunikacija ir matomumas	31
8. Finansavimas	32
8.1. Veiklos sąnaudų palyginimas 2019 ir 2020 m.	33
8.2. Valstybės biudžeto lėšų panaudojimas	34
9. Tikslai ir siejami rodikliai 2021–2025 m.	35

Paveikslėlių ir lentelių sąrašas

1 pav. Įstatymuose numatyti STRATA įgaliojimai	4
2 pav. Projekto „Įrodymais grįstos politikos formavimas ir politikos vertinimas Vyriausybės centre“ įgyvendinimo etapai	11
3 pav. Konceptuali žmogiškojo kapitalo schema	22
4 pav. Nauja organizacijos struktūra	27
1 lentelė. 2020 m. tikslai ir pasiekti rezultatai	8
2 lentelė. 2020 m. pakeistos užduotys	25
3 lentelė. Pagrindiniai finansiniai rodikliai 2020 m.	32
4 lentelė. Veiklos sąnaudų 2020 m. palyginimas su 2019 m.	33
5 lentelė. Sąnaudų eilutės „Kitos paslaugos“ detalizacija	33
6 lentelė. Valstybės biudžeto lėšų išlaidų struktūra	34
7 lentelė. STRATA eksplotacinės išlaidos iš valstybės biudžeto 2017-2020 metais.	34

Apie Vyriausybės strateginės analizės centrą

Vyriausybės strateginės analizės centras (STRATA) yra ekspertinė institucija, teikianti Vyriausybei ir ministerijoms nepriklausomą, tiriamąją veiklą grįstą informacija, reikalingą įrodymais pagrįstiems viešosios politikos sprendimams priimti.

STRATA misija yra kurti pamatus pagrįstiems ir įžvalgiems viešosios politikos sprendimams.

Igyvendinant organizacijos misiją 2021–2025 m. siekiama keturių strateginių tikslų: *1. Teikti patikimas įžvalgas ir rekomendacijas, siekiant kokybiškų strateginių sprendimų. 2. Būti proaktyviu partneriu diegiant įrodymais grįstų sprendimų kultūrą. 3. Dalyvauti formuojant pozityvų visuomenės požiūrį į įrodymų svarbą. 4. Puoselėti bendro tikslo siekiančią nepriklausomą ekspertų komandą.*

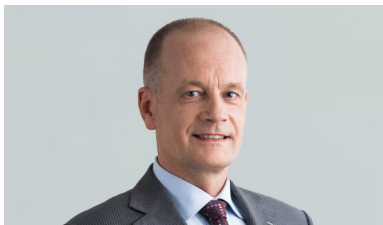
1 pav. Įstatymuose numatyti STRATA įgaliojimai

	LR Vyriausybės įstatymas	Strateginio valdymo įstatymas	Mokslo ir studijų įstatymas	Technologijų ir inovacijų įstatymas	Profesinio mokymo įstatymas	Užimtumo įstatymas
Tendencijos ir įžvalgos	• atlieka tyrimus ir vertinimus, rengia prognozes strateginiams klausimais ;	• Atlieka VPS, NPP aplinkos analizes ;	• vertina mokslo ir studijų sistemos svarbiausius sprendimus išsūkius nacionaliniu lygiu, rengia strategines įžvalgas ;	• vertina technologijų ir inovacijų sričių tendencijas , identifikuoja svarbiausius sprendimus išsūkius nacionaliniu lygiu, rengia strategines įžvalgas ;	• vertina žmogiškųjų išteklių ir profesinio mokymo sistemos svarbiausius sprendimus išsūkius nacionaliniu lygiu, rengia strategines įžvalgas ;	Užimtumo stebėseną apima: • Lietuvos gyventojų užimtumo būklės, kaitos, tendencijų vertinimą, atsižvelgiant į valstybės, savivaldybių, visuomenės ir ūkio poreikius.
Išvados politikoms tobulinti	• teikia išvadas Vyriausybei dėl atitinkamų valstybės valdymo sričių tobulinimo, remdamasi atliktų tyrimų ir vertinimų rezultatais;	• Atlieka tarpinius ir baigiamąjį NPP vertinimus ;	• rengia mokslo ir studijų sričių būklės analizes ir teikia išvadas dėl mokslo ir studijų sistemos tobulinimo;	• rengia technologijų ir inovacijų sričių analizes ir teikia išvadas ;	• rengia žmogiškųjų išteklių ir profesinio mokymo būklės analizes ir teikia išvadas dėl žmogiškųjų išteklių ir profesinio mokymo sistemos tobulinimo;	
Analitinis tinklas	• teikia valstybės institucijų ir įstaigų, kitų organizacijų turimas analitines kompetencijas į bendradarbiavimo tinklą ir koordinuoja šio tinklo veiklą;					
Konsultacijos	• konsultuoja valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas metodiniais klausimais dėl įrodymais grįstų sprendimų projektų parengimo;					
Stebėseną	• renka, apdoroja duomenis , reikalingus įstaigos funkcijoms atlikti, pagal kompetenciją teikia statistinę informaciją Vyriausybei ir ministerijoms;	• Kartu su FM vykdo NPP stebėseną ;	• vykdo mokslo ir studijų sistemos stebėseną ; • rengia analitinę informaciją apie specialistų rengimą mokslo ir studijų institucijose;	• vykdo technologijų ir inovacijų sričių stebėseną ; • rengia, sistemina ir teikia analitinę informaciją, reikalingą Tarybai jai pavestoms užduotims atlikti;	• vykdo žmogiškųjų išteklių ir profesinio mokymo sistemos stebėseną ; • rengia analitinę informaciją apie specialistų rengimą profesinio mokymo įstaigose;	Užimtumo stebėseną apima: • užimtumo statistinių duomenų rinkimą, apdorojimą ir statistinės informacijos skelbimą.
Prognozavimas	• atlieka Lietuvos Respublikos TII, Lietuvos Respublikos MSĮ, Lietuvos Respublikos UĮ ir kituose teisės aktuose nustatytas funkcijas.		• atlieka aukštojo mokslo kvalifikacijų poreikio prognozavimą ;	• atlieka Tarybos sekretoriato funkcijas.	• atlieka žmogiškųjų išteklių poreikio ir profesinio mokymo kvalifikacijų poreikio prognozavimą ;	Užimtumo stebėseną, nurodytą šio straipsnio 2 dalyje, atlieka VšĮ VSAC LRV ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka: Užimtumo stebėseną apima: • Lietuvos gyventojų užimtumo prognozavimą

Organizacijos misija ir įsipareigojimai suinteresuotosioms šalims įgyvendinami veiklą grindžiant STRATA vertybėmis: *kokybe, komanda, atvirumu ir įžvalgumu.*

STRATA yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip viešoji įstaiga, kurios steigėja ir savininkė yra valstybė, o savininkės teisės ir pareigos įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija.

Vadovo žodis

Giedrius Viliūnas,
STRATA direktorius

Gerbiami šios ataskaitos skaitytojai,

2020-ieji STRATAI buvo giluminių pertvarkų laikas. Metų pradžioje suformavus STRATA valdybą, per keletą mėnesių buvo parengta mūsų įstaigos strategija, numatanti ambicingus tikslus: ne tik teikti įžvalgas ir rekomendacijas tiesiogiai Vyriausybei, siekiant kokybiškų strateginių sprendimų, bet ir aktyviai padėti jai visoje viešojo valdymo sistemoje diegti įrodymais grįstų sprendimų kultūrą, formuoti pozityvų visuomenės požiūrį į įrodymų svarbą, o mūsų organizacijoje – puoselėti bendro tikslo siekiančią ekspertų komandą.

2020-ieji suteikė progų šiuos tikslus praktiškai pasimatuoti – jau nuo balandžio mėnesio beveik visa STRATA komanda įsitraukė į COVID-19 pandemijos padarinių šalies ekonomikaistebėseną, telkė duomenis apie Vyriausybės antikrizinių priemonių veikimą, teikė siūlymus ateities ekonomikos DNR plano tobulinimui. 2020-aisiais STRATA įsitraukė į svarbiausių šalies strategijų rengimą: talkino LR Vyriausybės kanceliarijai modeliuojant 2021-2030 m. nacionalinį pažangos planą, ėmėsi nagrinėti Europos Sąjungos žaliojo kurso galimybes Lietuvai, o metų antroje pusėje su daugiau kaip penkiasdešimčia šalies ekspertų pradėjo pasirengimą šalies didžiosios strategijos atnaujinimui – valstybės pažangos strategijos „Lietuva 2050“ aplinkos analizę.

Į ilgalaikės šalies raidos horizontus taikėsi Europos Komisijos finansuojami mūsų strateginiai projektai, vykdomi kartu Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos ekspertais: Lietuvos nacionalinės įgūdžių strategijos rengimas, „Įrodymais grįstos politikos formavimas ir politikos vertinimas Vyriausybės centre“, „Parama Lietuvos inovacijų politikos efektyvumo didinimui“.

2020-aisiais Vyriausybės sprendimu pradėjome vykdyti sisteminę numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo kokybės priežiūros funkciją – pradėjome tikrinti svarbiausių Vyriausybės Seimui teikiamų įstatymų projektų pagrįstumą. Įrodymais grįstos politikos formavimo pajėgumams stiprinti buvo skirti mūsų vykdyti mokymų ciklai, orientuoti į teisėkūros poveikio vertinimą. STRATA parengė ir strateginių kompetencijų tinklų koncepciją, skirtą viešosios politikos poreikiams lanksčiau panaudoti turimą intelektualinį ir mokslinį potencialą.

Lygia greta STRATA vykdė sektorinės analitikos funkcijas, paveldėtas iš savo pirmtakės – Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centro (MOSTA). Analizavome aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų, inovacijų sistemų veikimą, parengėme šalies žmogiškojo kapitalo būklės apžvalgą, stebėjome ir nagrinėjome sumanios specializacijos strategijos

įgyvendinimą, apibendrinome informaciją, teikėme rekomendacijas užimtumo, mokymosi visą gyvenimą, kompetencijų poreikio prognozių klausimais.

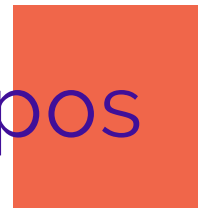
Visų darbų, intriguojančių analitikos temų šiame įžangos žodyje neįmanoma suminėti – tam ir skirta tolimesnė ataskaita. Tačiau būtina kreiptis į puikią STRATA komandą – daugiau kaip penkias dešimtis analitikų, duomenų specialistų, projektų vadovų ir atsidavusių mūsų nedidelės administracijos darbuotojų. Didžiuojusi, kad mūsų jaunos organizacijos reputacija 2020-aisiais į STRATĄ patraukė daugiau kaip tuziną naujų kolegų ir kolegių, kompetencijas išugdžiusių įvairių šalių analitikos, mokslinių tyrimų ir verslo įstaigose. Ačiū visiems jums už šiuos nepaprastus metus – jūsų

talentas ir entuziazmas ir sudėtingiausius darbus paverčia intelektiniu nuotykiu ir bendros kūrybos švente!

Ačiū vadovams ir globėjams, suprantantiems STRATA misiją ir remiantiems jos tobulėjimą – kadenciją baigusios Vyriausybės komandos nariams Ministro Pirmininko patarėjui, vėliau vicekancleriui Lukui Savickui, kancleriui Algirdui Stončaičiui, naujosios Vyriausybės kanceliarijos vadovams Giedrei Balčytytei ir Pauliui Lukauskui. Dėkoju STRATA valdybos pirmininkui profesoriui Tomui Davuliui ir visiems valdybos nariams – žaviuosi jūsų išmintimi ir pilietiniu įsipareigojimu. Jusdami mus siejančius tikslus ir vertybes su įkvėpimu ir pasitikėjimu žengiame į 2021-uosius bendro darbo metus.

Dr. Giedrius Viliūnas, STRATA direktorius

Naudojamos santrumpos

EBPO – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija

EK – Europos Komisija

ES – Europos Sąjunga

IS – informacinė sistema

LRV – LR Vyriausybė

LRVK – LR Vyriausybės kanceliarija

MTEPI – moksliniai tyrimai, eksperimentinė plėtra ir inovacijos

MTI – mokslas, technologijos ir inovacijos

NVO – nevyriausybinė organizacija

NŠA – Nacionalinė švietimo agentūra

SAM – LR Sveikatos apsaugos ministerija

SES – socioekonominis statusas

SKC – projektas „Įrodymais grįsto valdymo kompetencijų centro įkūrimas“

STEEP – visuomenė, technologijos, aplinka, ekonomika ir politika (*angl. society, technology, environment, economy, politics*)

ŠMSM – LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

1. 2020 m. tikslai ir pasiekimai

Lentelėje pateikiama informacija apie 2020 m. organizacijai keltus tikslus (pagrindinius veiklos rodiklius) ir laikotarpio pabaigoje pasiektas jų reikšmės.

1 lentelė. 2020 m. tikslai ir pasiekti rezultatai

Rodiklių grupė	Tikslas (rodiklis)	Tikslas 2020 m.	Faktinė reikšmė 2020 m.
Veiklos (produkto) rodikliai	Tyrimų ir kitų darbų, panaudotų priimant sprendimus Vyriausybėje ir ministerijose, dalis nuo visų atliktų tyrimų	60 proc.	61 ¹ proc.
	Iš LRVK bendrųjų asignavimų Vyriausybei svarbiose srityse atliktų tyrimų ir kitų darbų, taikant įrodymais grįsto valdymo priemones, skaičius	8	12 ² / iš viso parengtos 148 ataskaitos
	Iš tikslinio ES projekto lėšų Vyriausybei svarbiose srityse atliktų tyrimų ir kitų darbų, taikant įrodymais grįsto valdymo priemones, skaičius	18	4 ³
	Ministerijoms ir kitoms viešojo sektoriaus institucijoms atliktų tyrimų, parengtų metodikų, suteiktos ekspertinės pagalbos skaičius	14	17
	Tyrimų ir kitų darbų savininkų pasitenkinimo pateiktų rezultatų kokybe vidutinis vertinimas 1–10 balų skalėje	8	8.25
Valdymo rodikliai	STRATA platinamų pranešimų yra skirti naujų temų ar naujų kompetencijos sričių komunikacijai	>30 proc.	39 proc.
	Vidutinis komunikacijos kanalų auditorijos augimas per metus	>10 proc.	16 proc.
	Tyrimų ataskaitų parsisiuntimų santykinis augimas (atsižvelgiant į paskelbtų ataskaitų skaičių)	>10 proc.	7415 ⁴
	Inovatyvios viešųjų ryšių iniciatyvos per metus	>3	4
	STRATA darbuotojų vidutinė savanoriška kaita	<15 proc.	4 proc.
	Darbuotojų dalis, kurie kompetencijų ugdymui skyrė savo darbo laiką	>5 proc.	100 proc.
	Darbuotojų dalis, palankiai vertinančių darbo aplinką	>80 proc.	– ⁵

¹ Skaiciuojant šį rodiklį užduočių „Epidemijos poveikį atspindinčių socioekonominių rodiklių stebėseną“ (71 rezultatas) ir „Ekonomikos skatinimo plano priemonių įgyvendinimo stebėseną“ (67 rezultatai) rezultatai yra skaičiuojami po vieną kartą.

² Skaiciuojant šį rodiklį užduočių „Epidemijos poveikį atspindinčių socioekonominių rodiklių stebėseną“ (71 rezultatas) ir „Ekonomikos skatinimo plano priemonių įgyvendinimo stebėseną“ (67 rezultatai) rezultatai yra skaičiuojami po vieną kartą.

³ 2020 m. kovo 3 d. projekto „Įrodymais grįsto valdymo kompetencijų centro įkūrimas“ (toliau – SKC) (Nr. 10.11-ESFA-V-g12-01-0025) Priežiūros grupės posėdyje (protokolo nr. 1) buvo pritarta pasiūlymui dėl projekto produktų rodiklio keitimo ir nutarta projekto rėmuose atlikti LRV aktualius STRATA metinio veiklos plano analitinius darbus. Per 2020 m. I–IV ketv. tokių darbų buvo atlikta 29. Užtrukus SKC projekto rodiklio keitimui, šioje ataskaitoje nurodoma galiojančią apibrėžtį atitinkanti rodiklio pasiekimo reikšmė.

⁴ 2020 m. apskaičiuota bazinė rodiklio reikšmė.

⁵ Bazinę reikšmę planuojama nustatyti 2021 m., įgyvendinus darbuotojų nuomonės tyrimą.

2. Įrodymais grįsto valdymo sistemos stiprinimas

Tiek Lietuvos, tiek kitų šalių ekspertai sutaria, kad kertiniai įrodymais grįsto valdymo elementai Lietuvos viešojo valdymo sistemoje yra nepakankamai išplėtoti. Kaip probleminiai aspektai išskiriama ribota prieiga prie reikalingų įrodymų, gebėjimai įrodymus sutelkti ir pritaikyti kiekvienoje viešojo valdymo srityje, sprendimų priėmėjų nuostatos ir įsipareigojimai remtis įrodymais priimant sprendimus. Viena iš STRATA veiklos paskirčių yra prisidėti prie Lietuvos viešojo valdymo tobulinimo, stiprinant įrodymais grįstos politikos dedamąją.

Šio tikslo organizacija siekia vykdydama veiklą trimis pagrindinėmis kryptimis: prisidėdama prie strateginės valdysenos tobulinimo ir įrodymais grįsto valdymo priemonių rengimo, stiprindama rengiamų teisės aktų poveikio vertinimo sistemą ir skatindama viešosios politikos formavimo proceso inovacijas. Toliau šiame skyriuje pateikiama informacija apie pagrindinius 2020 m. STRATA darbus, siekiant stiprinti įrodymais grįstą valdymą Lietuvoje.

2.1. Strateginė valdysena

2020 m. STRATA žengė pirmuosius žingsnius strateginės valdysenos lauke ir pradėjo įgyvendinti projektus, kuriais siekiama stiprinti strateginio planavimo ir valdymo sistemą. LR Seimui priėmus Strateginio valdymo įstatymą, STRATA tapo pastoviu strateginio valdymo sistemos dalyviu. Organizacijai pavesta funkcija – prisidėti prie **Valstybės pažangos strategijos rengimo**, atliekant aplinkos analizę. Įgyvendindama šią funkciją, STRATA perima strateginių įžvalgų (angl. strategic foresight) metodus ir plėtoja bendradarbiavimą su kitų Europos valstybių ir tarptautinių organizacijų tyrėjais, dirbančiais ateities studijų srityje.

Strateginio valdymo įstatymu STRATA taip pat pavesta atlikti Nacionalinio pažangos plano aplinkos analizę. Numatoma, kad STRATA kartu su Finansų ministerija vykdys šio plano įgyvendinimo stebėseną. Rengdamasi šiems darbams, 2020

m. STRATA įsitraukė į 2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano rengimą, rengė jo prioritetų pagrindimus, dalyvavo diskusijose dėl stebėsenos rodiklių.

Ataskaitiniu laikotarpiu STRATA padėjo įgyvendinti ambicingus projektus, kuriais siekiama stiprinti įrodymais grįstą sprendimų priėmimo sistemą. Padedant EBPO ekspertų komandai, vykdytas projektas „**Įrodymais grįstos politikos formavimas ir politikos vertinimas Vyriausybės centre**“. Šiuo projektu siekiama sustiprinti įrodymais grįstos viešosios politikos formavimo ir vertinimo pajėgumus Vyriausybėje ir kitose valstybės institucijose; pagerinti viešosios politikos koordinavimą, skatinti platesnį politikos vertinimų ir jų kokybės kontrolės taikymą sprendimų priėmimo procese.

Giedrius Viliūnas
STRATA direktorius

ES institucijose siekiama, kad strateginės įžvalgos taptų integralia politikos ciklo dalimi ir padėtų parengti į ateitį orientuotus sprendimus. Strateginės įžvalgos didina atsparumą ateities grėsmėms ir leidžia pasirinkti tinkamiausias priemones siekti pageidaujamo ateities scenarijaus. Lietuvoje ši praktika tik formuojasi. Čia matome reikšmingą galimybę STRATA – padėti šalies strateginio valdymo sistemai perimti pažangius strateginio mąstymo metodus – horizonto skenavimą, didžiųjų tendencijų analizę, scenarijų rengimą, vizijų kūrimą.

2020 metais Švietimo, mokslo ir sporto ministerija inicijavo **mokslo ir inovacijų pareigūnų tinklo kūrimą**. STRATA prisideda prie šiuo metu formuojamos projekto koncepcijos rengimo. Formuojant mokslo ir inovacijų pareigūnų tinklą siekiama stiprinti moksliniais įrodymais grįstų

politinių sprendimų priėmimo procesą ir didinti viešojo sektoriaus inovatyvumą. Ši struktūra taip pat leistų užtikrinti geresnį nacionalinių interesų atstovavimą ES MTEPI programose bei labiau koordinuojamą tarptautinį MTEPI bendradarbiavimą.

Strateginė kryptis – įrodymais grįsto valdymo stiprinimas Vyriausybės centre

STRATA kartu su LRVK ir kitomis institucijomis koordinuoja EK struktūrinių reformų paramos programos projektą „**Įrodymais grįstos politikos formavimas ir politikos vertinimas Vyriausybės centre**“, vykdomą EBPO ekspertų komandos. Įrodymais grįstos politikos formavimas arba įrodymais grįstas valdymas – tai procesas, kurio metu rengiant viešosios politikos sprendimus atsižvelgiama į geriausius prieinamus įrodymus: statistinę informaciją, tyrimus, vertinimus, prognozes, ekspertų rekomendacijas. Šiuo projektu siekiama sistemiškai įvertinti šalyje vykdomų iniciatyvų, nukreiptų į geresnį viešosios politikos sprendimų pagrindimą, visumą ir nužymėti ateities darbų gaires. Didžiausias tyrėjų dėmesys skiriamas analitinių pajėgumų vertinimui, reguliavimo praktikoms ir STRATA rolei įrodymais grįsto valdymo sistemoje.

Aplinkos analizė Valstybės pažangos strategijai „Lietuva 2050“

Priėmus Strateginio valdymo įstatymą, LR Vyriausybei pavesta iki 2022 m. birželio 1 d. pateikti LR Seimui tvirtinti Valstybės pažangos strategiją „Lietuva 2050“. STRATA padėjo parengti Valstybės pažangos strategijos rengimo koncepciją ir atliko aplinkos analizę, vertindama didžiąsias pasaulio raidos tendencijas. Šio proceso metu buvo siekiama įžvelgti besiformuojančius fenomenus, pastebėti naujus reiškinius ar įvykius, kurie gali signalizuoti apie potencialiai svarbius pokyčius ateityje – išvirsti į esminius pasaulio raidos lūžius ir turėti didžiulės įtakos valstybės ateičiai. Pasaulinės tendencijos ir galimi pokyčiai vertinti sistemiškai, pasitelkiant strateginių įžvalgų (angl. strategic foresight) metodą, per STEEP perspektyvą. Bendradarbiaujant su EK Jungtinių Tyrimų centro ekspertais 2020 m. lapkričio-gruodžio mėn. buvo surengtos keturios nuotolinės dirbtuvės, skirtos išanalizuoti **14 didžiųjų tendencijų**. Surinkus ir apdorojus ekspertines įžvalgas, planuojama formuluoti galimus Lietuvos ateities scenarijus ir įvertinti jų prielaidas. Kartu, remiantis šiais scenarijais, siūloma įvertinti ir įvardinti priemones siekti Lietuvos strateginiams tikslams bei išskirti svarbiausias Lietuvos pažangai atsiversiančias galimybes.

2 pav. Projekto „Įrodymais grįstos politikos formavimas ir politikos vertinimas Vyriausybės centre“ įgyvendinimo etapai

2.2. Poveikio vertinimo sistema

2012 m. EBPO Tarybos rekomendacijos dėl reglamentavimo kokybės ir valdysenos valstybės nares pakvietė aukščiausiu politiniu lygmeniu įsipareigoti viešosios politikos reglamentavimo kokybei. Tai reiškia, kad viešoji politika turi turėti aiškius tikslus, jos įgyvendinimo ekonominė, socialinė ir aplinkosauginė nauda turi nusverti patiriamas sąnaudas. Siekiant įgyvendinti tokį įsipareigojimą viešosios politikos poveikio vertinimas turėtų prasidėti jau ankstyvojoje – politikos inicijavimo stadijoje. Valstybėms narėms rekomenduojama sukurti reglamentavimo priežiūros mechanizmus ir institucijas, kurių pareiga būtų reglamentavimo politikos tobulinimas.

2020 m. sausio mėn. Vyriausybė pritarė iniciatyvai dėl teisinio reguliavimo poveikio vertinimo kokybės gerinimo. Tuo pačiu nuspręsta, kad STRATA bus įtraukta į rengiamų įstatymų projektų numatomo teisinio reguliavimo (ex-ante) poveikio vertinimo kokybės užtikrinimo procesą. Šiuo metu poveikio vertinimo srityje STRATA pavestos dvi pagrindinės funkcijos: 1) teikti metodinę ir ekspertinę pagalbą ministerijų tarnautojams, atliekantiems numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimus, 2) vykdyti didesnės svarbos teisės aktų poveikio vertinimų kokybės priežiūrą.

Saulius Kolyta
Vyr. politikos analitikas

Poveikio vertinimas yra svarbi teisėkūros proceso dalis, nuo kurios didele dalimi priklauso teisės aktų kokybė. Atliekant poveikio vertinimus, analizuojamos galimos sprendimo alternatyvos, įvertinamos teigiamos ir neigiamos pasekmės bei konsultacijų su socialiniais partneriais rezultatai. Tinkamai atlikti poveikio vertinimai leidžia pasirinkti tinkamiausią reguliavimo sprendimą, nesukeliantį neigiamų pasekmių piliečiams ir verslui.

Vykdydama poveikio vertinimo kokybės užtikrinimo funkcijas, STRATA 2020 m. išnagrinėjo 37 ministerijų parengtus išsamių poveikio vertinimų projektus (iki pateikimo Vyriausybei kiekvienam didesnio poveikio įstatymo projektui buvo rengiami vidutiniškai 3-4 poveikio vertinimų

projektai), jiems pateikė apie 400 pastabų, pasiūlymų ir komentarų. Šiuo laikotarpiu parengta 10 išvadų dėl Vyriausybei pateiktų teisės aktų poveikio vertinimų kokybės, iš jų viena išvada buvo neigiama, nes poveikio vertinimas neatitiko nustatytų kokybės reikalavimų.

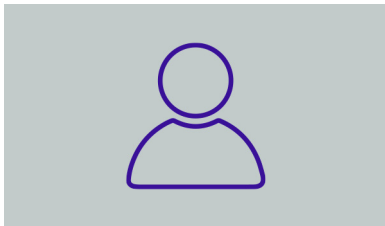
Poveikio vertinimo metodologijos rinkinys

Tarnautojams, atliekantiems numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimus, stinga praktinių vertinimo mokymų, galimybių konsultuotis bei vienoje vietoje sutelktos kartinės metodinės informacijos. Šiuos poveikio vertinimo sistemos trūkumus atskleidė STRATA atlikta apklausa, kurioje dalyvavo 955 valstybės tarnautojai, iš jų 211 tarnautojų, atliekančių poveikio vertinimus.

Pastebėta, kad sudėtingiausios užduotys atliekant poveikio vertinimą – poveikio ekonomikai ir valstybės finansams įvertinimas bei sąnaudų-naudos analizė.

I apklausos rezultatus buvo atsižvelgta rengiant mokymų programą valstybės tarnautojams ir **poveikio vertinimo metodologijos rinkinį**. Šį metodologijos rinkinį sudaro keturi komponentai: 1) metodinės gairės 2) sąnaudų ir naudos analizės skaičiuoklė, 3) vertinimų ir įrodymų biblioteka, 4) reglamentuojantys dokumentai.

Ministerijos tarnautojo
atsiliepimas, pateiktas
STRATA klientų apklausoje

Didesnio poveikio teisės aktų projektų poveikio vertinimo kokybės įvertinimą STRATA atliko išsamiai ir operatyviai. Pateikti pastebėjimai buvo naudingi pagrindžiant teisės akto projekto parengimo tikslą, padėjo aiškiau suvokti projekto silpnąsias ir stiprias puses, parengti aiškesnes komunikacijos su išore dėl teisės akto projekto formuluotes.

Siekdama tobulinti valstybės tarnautojų kompetencijas ir plačiau skleisti geriausią poveikio vertinimo patirtį, STRATA 2020 m. parengė ir pradėjo įgyvendinti valstybės tarnautojų mokymus, kūrė ir tobulino metodinius įrankius, padedančius gerinti poveikio vertinimų kokybę.

Šios pastangos neliko be rezultato – jas atliepia pagerėjusi poveikio vertinimų kokybė, pakitęs poveikio vertinimo rengėjų požiūris ir pozityvūs ministerijų atsiliepimai apie STRATA konsultacijas ir valstybės tarnautojų mokymus. Mokymų vertinimo anketa parodė, kad 95 proc. mokymų „Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pagrindai“ dalyvių sutiko su teiginiu, kad mokymai atitiko jų poreikius. Verta pažymėti, kad dėl pandemijos sukeltų apribojimų mokymai vyko nuotoliniu būdu.

Apibendrinus per metus sukauptą patirtį, Vyriausybei pateikti siūlymai dėl poveikio vertinimo sistemos tobulinimo 2021 m. Šie siūlymai apima tris esminius elementus: paankstintą teisėkūros proceso planavimą, paliekant pakankamai laiko poveikio vertinimų atlikimui, dviejų pakopų poveikio vertinimo įteisinimą ir 2-3 kartus padidintą išsamesnių poveikio vertinimų, kurių kokybė kontroliuojama, skaičių.

90%

Tiek STRATA organizuotų mokymų dalyvių rekomenduotų juos savo kolegoms

Šaltinis: Nuotolinių mokymų „Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pagrindai“ dalyvių apklausa

Pagrindiniai 2020 m. rezultatai

- Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodologijos rinkinys **(žiūrėti)**
- Pasiūlymai dėl numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo proceso ir kokybės priežiūros tobulinimo 2021 m.
- Didesnio poveikio teisės aktų projektų poveikio vertinimo kokybės įvertinimai (parengta ir Vyriausybei pateikta 10 išvadų dėl poveikio vertinimų kokybės)

- Valstybės tarnautojų mokymai (dveji 16 val. mokymai „Numatomo teisinio reguliavimo pagrindai“, 55 dalyviai; dveji 6 val. mokymai „Įvadas į sąnaudų ir naudos analizę (SNA)“, 80 dalyvių).

Tęstiniai projektai

- Pasirengimas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano vertinimui.

2.3. Viešojo valdymo inovacijos

Šalia „tradicinių“ geresnio reglamentavimo instrumentų, tokių kaip poveikio vertinimas, pažangiausiose pasaulio valstybėse matoma tendencija visame viešosios politikos formavimo procese taikyti inovatyvias praktikas. Per pastaruosius dešimt metų Europoje ir visame pasaulyje vis ryškiau pastebimi siekiai

modernizuoti viešojo sektoriaus darbą taikant netradicinius, inovatyvius sprendimų paieškos būdus, tokius kaip elgsenos mokslai, dalyvaujamojo dizaino, bendros kūrybos ir ateities simuliacijų principai. Tokios viešojo valdymo praktikos dažniausiai vystomos viešosios politikos laboratorijų (angl. policy labs) iniciatyvose.

Dovilė Gaižauskienė
„Policy Lab“ politikos
analitikė, atsakinga už dizaino
principų diegimą

Dizainas viešajame sektoriuje – tai ne tik idėjų ir koncepcijų generavimas, bet ir partnerystė, tinklų kūrimas. Kad idėjos būtų įgyvendintos, svarbu bendra kūryba ir bendra atsakomybė.

Viena iš STRATA veiklos sričių – ieškoti inovatyvių viešojo valdymo sprendimų taikant viešosios politikos inovacijų laboratorijos principus. 2020 m. STRATA įkurtą „**Policy Lab**“ sudaro tarpdisciplininė komanda, kuri pasitelkia elgsenos mokslo, dizaino ir susijusių sričių žinias bei praktikas, siekiant padėti geriau suprasti visuomenės (vartotojų) elgesį ir poreikius, skatinti viešojo sektoriaus atstovų ir visuomenės bendradarbiavimą, kartu kurti ir testuoti naujus, tvaresnius viešosios politikos

sprendimus. „Policy Lab“ veikla remiasi glaudžiu bendradarbiavimu su suinteresuotomis šalimis ir eksperimentavimu su naujomis idėjomis. Reglamentavimo politikoje elgsenos mokslai gali būti panaudoti kurti tradiciniam reglamentavimui alternatyviems sprendimams, įvertinti numatomą sprendimų poveikį, atlikti ex-post politikos vertinimus, skatinti suinteresuotų šalių įsitraukimą, keisti institucijų ir reguliuojamų struktūrų elgseną.

Igyvendinant projektą „Lietuvos jaunimo psichikos sveikatos paslaugų tiekimo grandinės diagnostika I: mokyklų kontekstas“ pateikta jaunimo psichikos sveikatos paslaugų sistemos analizės ataskaita. Jaunimo psichikos sveikatos paslaugų sistemos mokyklinio konteksto analizė atlikta fokusuojantis į 14-19 m. amžiaus jaunimo grupę, pateiktos įžvalgos iš jaunimo dirbtuvių, iš 19 pusiau struktūruotų interviu su nevyriausybių organizacijų atstovais ir psichikos sveikatos srityje dirbančiais ekspertais ir iš strateginių dirbtuvių,

įgyvendintų su suinteresuotomis institucijomis (ŠMSM, NŠA, SAM, NVO). Rekomendacijose išgrynintos jaunimo psichikos sveikatos paslaugų teikimo grandinės silpnosios vietos, komunikuojama tiesioginių paslaugų vartotojų perspektyvos svarba ir pateikiamos kryptys inovatyviems sprendimams. Projektas yra tęstinis – 2021 m. planuojama įgyvendinti bendros kūrybos sesijas dar penkiose mokyklos ir toliau tobulinti rekomendacijas.

Pagrindiniai 2020 m. rezultatai

- Analitinė apžvalga „Lietuvos jaunimo psichikos sveikatos paslaugų tiekimo grandinės diagnostika I: mokyklų kontekstas“ (tyrimo ataskaitą numatoma viešinti 2021 m. kovo mėn.)
- Analitinė apžvalga „COVID-19 iššūkius patyrusių valstybinių institucijų užimtumo ir socialinės politikos srityse atvejų analizė: išmoktos pamokos ir inovatyvūs sprendimai atsparesnio viešojo

sektoriaus link“ (tyrimo ataskaitą numatoma viešinti 2021 m. kovo mėn.)

Kitas turinys

- Dalia Bagdžiūnaitė. Kaip geresnis žmogaus elgesio supratimas gali padėti spręsti Covid-19 iššūkius? ([skaityti](#))
- Dovilė Gaižauskienė. Kokią vertę viešajam sektoriui kuria dizainas? ([skaityti](#))

3. Analitika įžvalgiems sprendimams

Vykdydama ir teikdama politikos formuotojams į strateginį valdymo lygmenį orientuotus viešosios politikos tyrimus ir analizes, STRATA siekia, kad, įvertinus visus prieinamus įrodymus, būtų priimami įžvalgesni viešosios politikos sprendimai. Siekiant atliepti skirtingų sričių politikos formuotojų poreikį STRATA teminės kompetencijos laukas yra nuolat plečiamas. 2020 m. prasidėjusi COVID-19 pandemija paspartino

STRATA žingsnį į ekonominės analizės sritį – atliktas ekonomikos skatinimo plano poveikio vertinimas, vykdyta pagrindinių ekonominių rodiklių bei ekonomikos skatinimo priemonių plano įgyvendinimo stebėseną. Siekdama atliepti žaliosios transformacijos tendencijas, STRATA pradėjo analizuoti Europos žaliojo kurso iššūkius ir galimybes Lietuvai.

3.1. Atsakas į COVID-19

Padėdama Vyriausybei įveikti COVID-19 pandemijos sukeltą krizę, STRATA pagrindinį dėmesį telkė į pandemijos pasekmių suvaldymą, paramos nuo pandemijos nukentėjusiam verslui ir ekonomikos atsigavimo skatinimo priemonių efektyvumo didinimą.

Visų pirma itin operatyviai sukurta sistema ir imti telkti duomenys ekonomikos būklės bei ekonomikos skatinimo plano įgyvendinimo stebėsenai. Nuo 2020 m. balandžio mėn. iki pat metų galo nenutrūkstamai rengtos įvairaus dažnio ir formato (dieninės, savaitinės, mėnesinės)

stebėsenos ataskaitos. Pandemijos pasekmių ekonomikai („ekonomikos pulso“) ir ekonomikos skatinimo plano stebėsenos ataskaitose dienos tikslumu teikta pagrindinė informacija ir identifikuoti pokyčiai per analizuojamą laikotarpį, atliekama pokyčių priežasčių analizė, teikiamos analitinės įžvalgos, pagrįstos kiekybiniais duomenimis. Stebėsenos rezultatų pristatymai Vyriausybės nariams, verslo bendruomenei, profesinėms sąjungoms ir visuomenei prieinama vieša informacija talpinti KoronaStop ir STRATA interneto tinklapiuose.

Sigita Trainauskienė
Paslaugų grupės vadovė

Gvildendami politikos iššūkius tokiu neapibrėžtu laiku kaip šis, galime plėsti mąstymo ir sprendimų priėmimo modelius. Turime būti pasirengę tokias įprastines intelektinio darbo sąvokas kaip nuspėjamumas, tikslumas ir kontrolė papildyti mąstymu scenarijais, ryšiais, tikimybėmis.

Vyriausybės patvirtintas Lietuvos ekonomikos skatinimo planas iš pradžių neveikė kaip tikėtasi, todėl jau 2020 m. balandžio–gegužės mėn. STRATA atliko šio plano analizę ir jo vertinimą, parengė ir pateikė Vyriausybei rekomendacijas dėl paramos priemonių veiklą sustabdžiusioms ar apribojusioms įmonėms tobulinimo. Vyriausybei iniciavus šalies ekonomikos transformacijos planą „Ateities ekonomikos DNR“, STRATA atliko **pirminį šio plano vertinimą**.

Užmezgus bendradarbiavimą su Latvijos ir Estijos analitiniais centrais, nuspręsta kartu įvertinti pandemijos trumpalaikį ir ilgalaikį poveikį Baltijos šalių regionui. Šio sumanymo rezultatas – STRATA, Estijos Parlamento Ateities įžvalgų centro ir Latvijos universiteto idėjų kalvės „LV PEAK“ atliktas jungtinis tyrimas apie **COVID-19 pirmosios bangos socioekonominį poveikį Baltijos šalims**. Tyrimo rezultatai buvo pristatyti Baltijos Asamblėjoje.

Ekonomikos skatinimo plano vertinimas ir rekomendacijos

STRATA atliktas pradinio Lietuvos ekonomikos skatinimo plano vertinimas apėmė pasaulio ir Lietuvos ekonomikos prognozių apibendrinimą, lyginamąją 13 šalių ekonomikos skatinimo planų analizę, Lietuvos ekonomikos skatinimo plane numatytų paramos priemonių tinkamumo ir veiksmingumo įvertinimą ir rekomendacijas Vyriausybei. Vėliau atliktas atnaujinto plano pakartotinis vertinimas atskleidė, kad iš septynių STRATA pateiktų rekomendacijų šešios buvo visiškai arba iš dalies įgyvendintos. Tikėtina, kad tai padėjo suteikti efektyvesnę paramą nuo krizės nukentėjusiam verslui ir šalies gyventojams.

Pagrindiniai 2020 m. rezultatai

- Ateities ekonomikos DNR plano pirminė analizė (**skaityti**)
- Lietuvos ekonomikos skatinimo plano vertinimo ataskaita su rekomendacijomis
- Pandemijos pasekmių ekonomikai „Ekonomikos pulso“ ataskaitos (26 kasdienės, 33 savaitinės ir 7 mėnesinės apžvalgos)
- Ekonomikos skatinimo plano priemonių įgyvendinimo stebėseną (29 kasdienės, 32 savaitinės ir 6 mėnesinės apžvalgos)
- 4 ekonomikos būklės teminės apžvalgos (Apdirbamosios gamybos, Transporto ir saugojimo, Turizmo sektorių apžvalgos, Nukentėjusių sektorių apžvalga)
- COVID-19 socialinių ir ekonominių padarinių

Baltijos valstybėje lyginamoji apžvalga (**skaityti**)

- 8 analitinės „Covid-19 radaro“ apžvalgos: „Išėjimo strategijos link“, „Covid-19: prognozuojamas poveikis ekonomikai“, „Tarptautinių institucijų reakcijos ir veiksmai pandemijos akivaizdoje“, „Regionų pasirengimo atverti ekonomiką vertinimo modelis“, „Dirbtinio intelekto taikymo galimybės ir sąlygos Covid-19 iššūkiams spręsti“, „Kaip elgesio mokslai gali padėti paskatinti norimą žmonių elgesį krizės metu? Visuomenės informavimo praktikos“

Renginiai ir kitas turinys

- Darbų, susijusių su Covid-19, ataskaitos (**skaityti**)
- Įžvalgų platformos „Agenda“ tema „Lietuva online“ (**skaityti**)

3.2. Mokslas, technologijos ir inovacijos

Mokslas, technologijų ir inovacijų sistemos integralumas, tvarumas ir augimas yra vienas iš svarbiausių šalies ekonominio konkurencingumo ir socialinės gerovės ramsčių. Tiek vietiniai, tiek kitų šalių ekspertai pastebi, kad Lietuvos mokslo ir inovacijų politika turi trūkumų, kliudančių veiksmingai panaudoti mokslo, technologijų ir inovacijų potencialą visuomenės socialiniams ir ekonominiams iššūkiams sistemiskai spręsti.

Atlikdama mokslo, technologijų ir inovacijų sistemų tyrimus, stebėseną ir vertinimą, rengdama ateities įžvalgas bei teikdama rekomendacijas suinteresuotoms šalims, STRATA siekia prisidėti prie tvaraus ir veiksmingo mokslo ir inovacijų politikos formavimo ir įgyvendinimo.

Ataskaitiniu laikotarpiu STRATA atliko tyrimus, kuriais siekta identifikuoti prioritetines mokslo tarptautiškumo kryptis ir pateikti rekomendacijas dėl esamų mokslo tarptautiškumo priemonių tobulinimo. Buvo atlikta mokslo sistemos ir inovacijų ekosistemos esamos situacijos analizė, ištirtos tyrėjų darbo sąlygos. Stebėtas, analizuotas ir vertintas sumanios specializacijos strategijos įgyvendinimo procesas, teiktos rekomendacijos dėl MTEP veiklos vertinimo ir finansavimo sistemos tobulinimo, padėta atnaujinti sumanios specializacijos prioritetus ir įgyvendinimo mechanizmą.

Strateginė kryptis – inovacijų sistemos veiksmingumo didinimas

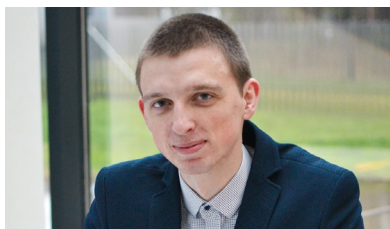
Bendradarbiaudama su kitomis valstybės institucijomis, STRATA koordinuoja **EBPO įgyvendinamą projektą, skirtą padėti Lietuvai padidinti inovacijų politikos veiksmingumą**. Remiantis 2016 m. EBPO atlikta Lietuvos inovacijų sistemos apžvalga, projekte siekiama įvertinti šalies inovacijų sistemos pastarųjų metų pažangą, nustatyti paskatas bei trukdžius didesniai inovacijų sistemos našumui. Taip pat numatyta įvertinti kelių svarbiausių sričių inovacijų politikos įgyvendinimo kelius, joms skirtų priemonių kūrimą, planavimą ir įgyvendinimą. Projektu siekiama giliau išgvildinti naujas, pastaruoju metu didelę svarbą įgavusias inovacijų politikos temas, tokias kaip dirbtinis intelektas, į misijas orientuota mokslo bei inovacijų politika, apsvarstyti jų sklaidos Lietuvoje galimybes, atsižvelgiant į šalies kontekstą ir remiantis tarptautine gerąja patirtimi.

Planuojami projekto rezultatai – rekomendacijos, pasiūlymai, sutarimas tarp institucijų ir kitų mokslo, technologijų ir inovacijų sistemos dalyvių, įsipareigojimai, kurie vestų prie sistemos ir politikos patobulinimo, geresnio esamų priemonių įgyvendinimo, naujų politikos priemonių diegimo ir veiksmingesnio pokyčių įgyvendinimo.

Naujas įrankis – gilieji neuronų tinklai

MTI sistemos stebėseną yra didelių sąnaudų, susijusių su duomenų gavimu ir apdorojimu, reikalaujanti užduotis. Siekiant palengvinti šią užduotį, pasitelkiami dirbtinio intelekto metodai. STRATA vykdo bandomuosius tyrimus, susijusius su dirbtinio intelekto panaudojimu duomenų rinkimui ir analizei. Vienas iš jų – **inovatyvių įmonių nustatymas**.

Įgyvendindama šį tyrimą STRATA naudojo dirbtinio intelekto modelį – giliuosius neuronų tinklus. Dirbtinio intelekto naudojimas leido 79 proc. tikslumu identifikuoti inovatyvias šalies įmones, reikšmingai sumažinant analizės trukmę.

Vitalijus Klinevičius
Jaunesnysis analitikas,
atsakingas už dirbtinio
intelekto sprendimų taikymą
analitikoje

Dirbtinis intelektas suteikia galimybę greitai apdoroti itin didelius duomenų kiekius. Dirbant su tradicinėmis technologijomis toks darbas, jei ir būtų įmanomas, užtruktų daugelį metų. O dirbtinio intelekto pasitelkimas leidžia užduočiai atlikti reikalingus resursus sumažinti dešimtimis kartų.

Pagrindiniai 2020 m. rezultatai

- Metinė Lietuvos inovacijų ekosistemos apžvalga [\(skaityti\)](#)
- Sumanios specializacijos įgyvendinimo pažangos stebėsenos IV ataskaita [\(skaityti\)](#)
- Dirbtinio intelekto panaudojimas identifikuoti inovatyvioms įmonėms [\(skaityti techninę ataskaitą\)](#)
- Mokslo sistemos būklės apžvalga [\(skaityti\)](#)
- MTEPI veiklos tarptautiškumo kryptių nustatymo metodika [\(skaityti\)](#)
- Tyrėjų darbo sąlygos Lietuvos universitetuose ir mokslinių tyrimų institutuose [\(skaityti\)](#)
- Interreg Europe projekto „Inovacijos ir žinios regionų veikloms ir sistemoms“ veiksmų planų įgyvendinimo stebėseną
- Interreg Europe projekto „Mišriosios inovacijų politikos mokymasis pažangios gamybos srityje Europos regionuose“ veiksmų planų įgyvendinimo stebėseną

Tęstiniai projektai

- EBPO projekto, skirto inovacijų politikos veiksmingumui tobulinti, koordinavimas ir rezultatų sklaida
- Sumanios specializacijos stebėseną ir poveikio vertinimas

Renginiai ir kitas turinys

- Higher education and Smart Specialisation in Lithuania [\(renginio programa ir medžiaga\)](#)
- Projekto „Parama Lietuvos inovacijų politikos efektyvumui didinti“ įžanginis renginys [\(renginio programa ir medžiaga\)](#)
- Tyrimo „Tyrėjų darbo sąlygos Lietuvos universitetuose ir mokslinių tyrimų institutuose“ pristatymas [\(renginio medžiaga\)](#)
- Mokslo būklės apžvalgos ir inovacijų ekosistemos apžvalgos pristatymas [\(renginio medžiaga\)](#)
- Tyrėjų darbo sąlygų tyrimo atviri duomenys [\(žiūrėti\)](#)

3.3. Švietimas

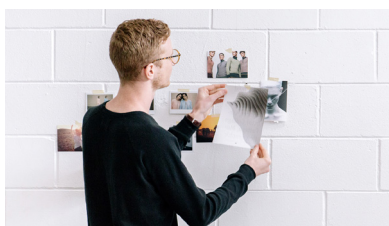
Kokybiškas, aktualus ir prieinamas švietimas yra klestinčios visuomenės pamatas. STRATA atlieka švietimo srities tyrimus aukštojo mokslo, profesinio mokymo, bendrojo ugdymo ir mokymosi visą gyvenimą srityse bei šių tyrimų pagrindu teikia rekomendacijas suinteresuotoms šalims. Taip

siekama prisidėti prie pasaulinio lygio švietimo sistemos Lietuvoje kūrimo.

Gilindama kompetenciją aukštojo ir profesinio mokymo tyrimuose, 2020 m. STRATA aktyviau žengė į vidurinio mokymo sritį. Tokį žingsnį

lėmė suvokimas, kad daugelis aukštojo mokslo sistemos iššūkių yra problemų viduriniame ugdyme pasekmė. Matydama, jog technologinė, ekonominė, socialinė pažanga daro įtaką naujų darbo formų kūrimui, įgūdžių bei žinių poreikiui, STRATA pradėjo vystyti ir mokymosi visą gyvenimą analizės branduolį.

Toliau vystytas ir tarptautinis bendradarbiavimas bei tinklai švietimo tyrimų srityje. Savo patirtimi ir ekspertinėmis žiniomis dalintasi su Azerbaidžano ir Moldovos respublikų švietimo sistemų valdymo grandimis. Įgyvendintas VII tarptautinis „Eurostudent“ projektas ir rengtasi bandomojo „Eurograduate“ projekto rezultatų pristatymui.

Martynas Kriaučiūnas
Politikos analitikas

Lietuva tapo viena iš 8 šalių, o STRATA viena iš kelių organizacijų Europoje, kurioms buvo suteikta galimybė įgyvendinti Europos Komisijos bandomąjį „Eurograduate“ tyrimą. Todėl vieni pirmųjų Europoje turime galimybę pažvelgti į mūsų aukštųjų mokyklų absolventų situaciją kitų šalių kontekste.

Rekomendacijos, kaip skirtingo socialinio-ekonominio statuso moksleiviams užtikrinti lygias galimybes siekti aukštojo išsilavinimo

Galimybių siekti išsilavinimo, nepriklausomai nuo kilmės šeimos statuso, lygybė – viena svarbiausių asmens socialinio mobilumo prielaidų. Lietuvoje žemiausio ir aukščiausio socialinio-ekonominio statuso moksleivių tikimybė studijuoti aukštojoje mokykloje skiriasi 4 kartus. 80 procentų – tiek daugiausiai būtų galima sumažinti galimybių studijuoti atotrūkį, visiems moksleiviams suteikus vienodas galimybes mokytis tokios pačios kokybės mokyklose ir iki vidurinės mokyklos baigimo pasiekti tų pačių rezultatų. Tokius rezultatus atskleidė STRATA tyrimas „**Kaip skirtingo SES moksleiviams sukurti lygias galimybes įgyti aukštąjį išsilavinimą**“.

Apibendrintas požiūris į mokymąsi visą gyvenimą

2019 m. besimokančių suaugusiųjų dalis Lietuvoje sudarė tik 7 proc., o ES šalių vidurkis buvo 11 proc. Pagal šį rodiklį Lietuva užima 23-ią vietą tarp 35 EBPO šalių. EK pažymi, kad Lietuvoje suaugusiųjų galimybės mokytis yra ribotos, trūksta politikos priemonių, skirtų menko dalyvavimo suaugusiųjų mokymosi programose problemai spręsti.

STRATA atlikto tyrimo metu sukurta kartotinių kiekybinių apklausų metodika, leidžianti matuoti gyventojų požiūrį į mokymąsi visą gyvenimą kaitą, apibūdinti mokymosi patirtį ir atvirumą mokymuisi, įvertinti naudotų skatinimo priemonių efektyvumą. Tyrimas rodo, kad daugeliui mūsų šalies gyventojų tobulėti trukdo jų pačių įsitikinimai – nuomonė, jog mokytis jau per vėlu. Taip mano 38 proc. mokymo veiklose nedalyvaujančių respondentų. Tyrimo metu sutelktos žinios apie mokymąsi visą gyvenimą būklę iš gyventojų perspektyvos, išskirtos probleminės sritys ir pasiūlytos priemonės, galinčios paskatinti gyventojų dalyvavimą mokymosi veiklose.

Pagrindiniai 2020 m. rezultatai

- Būklės apžvalga „Profesinis mokymas Lietuvoje 2019“ [\(skaityti\)](#)
- Universitetas, kolegija ar profesinio mokymo įstaiga? Požiūris, patrauklumas, pasirinkimas [\(skaityti\)](#)
- Kaip skirtingo SES moksleiviams sukurti lygias galimybes įgyti aukštąjį išsilavinimą? [\(skaityti\)](#)
- Mokymasis visą gyvenimą: įpročiai, patrauklumas, barjerai, naudos suvokimas [\(skaityti\)](#)
- Lietuvos studijų būklė [\(skaityti\)](#)
- Bendrojo ugdymo mokyklų uždarymo poveikis moksleivių akademiniam pasiekimams
- Lietuvos studijų sistemos pažangos vertinimo metodika [\(skaityti\)](#)
- Mokslo ir studijų institucijų veiklos pažangos stebėsenos metodika [\(skaityti\)](#)
- Mokslo ir studijų institucijų veiklos pažangos

vertinimo metodika [\(skaityti\)](#)

- Mokytojų darbo užmokesčio apžvalga [\(skaityti\)](#)

Tęstiniai projektai

- Tarptautinis studentų socioekonominių sąlygų tyrimas „Eurostudent VII“
- EK Dvynių programos projektas „Moldovos Respublikos profesinio mokymo sistemos tobulinimas“
- Profesinio mokymo kokybės užtikrinimo sistemų ir procesų stiprinimas

Renginiai ir kitas turinys

- Studijų pasirinkimo motyvų tyrimo pristatymas
- Gyventojų apklausos apie mokymąsi visą gyvenimą duomenys [\(žiūrėti\)](#)
- Studijų pasirinkimo apklausų duomenys [\(žiūrėti\)](#)

3.4. Žaliojo kurso galimybės Lietuvai

Naujoji ES augimo strategija „Europos žaliasis kursas“ siūlo gaires, kaip iki 2050 m. pasiekti klimatui neutralią, tvarią ir sąžiningą bendrijos ekonomikos transformaciją ir plėtrą, atsiejant ekonomikos augimą nuo išteklių naudojimo. STRATA sieks atskleisti žaliojoje transformacijoje slypinčias galimybes, kuriomis galėtų pasinaudoti Lietuva.

Strateginė kryptis – Europos žaliasis kursas

2020 m. pradėto įgyvendinti projekto metu bus siekiama išgryninti sprendimus, kurie sudarytų prielaidas tikslingai nukreipti ar sutelkti pastangas bei išteklius žaliosios ekonomikos plėtrai ir tokiam žaliajam augimui, kuris atsižvelgtų tiek į trumposios, tiek ilgosios perspektyvos iššūkius.

Numatoma, kad pirmieji pasiūlymai dėl didžiausią žaliosios transformacijos potencialą turinčių politikos krypčių ir iki 2030 metų reikalingų veiksmų bus pateikti 2021 m. vasario mėnesį. Iki 2021 m. rugsėjo mėnesio STRATA sieks prisidėti prie Europos žaliajį kursą atitinkančios ilgalaikės Lietuvos augimo vizijos sukūrimo, padėsiančios mūsų šaliai iki 2050 m. tapti klimatui neutralia valstybe.

2020 pradėti rengti rezultatai: 1) tyrimo Žaliojo kurso perspektyvos Lietuvos ūkio proveržio ir transformacijų atžvilgiu ataskaita (studija); 2) pasiūlymai Lietuvos ūkio proveržio ir transformacijoms kryptims pagal Žaliojo kurso ekosistemas.

3.5. Žmogiškasis kapitalas

Žmogiškasis kapitalas yra kartinė kiekvienos valstybės kultūrinio, socialinio ir ekonominio vystymosi prielaida. Siekiant kad šalies gyventojai galėtų geriausiai realizuoti savo potencialą, o

valstybė – išlaikyti spartų ekonomikos augimą, yra svarbu stiprinti gyventojų turimus įgūdžius ir gerinti jų naudojimą darbo rinkoje bei stiprinti prielaidas gerai gyventojų sveikatai.

3 pav. Konceptuali žmogiškojo kapitalo schema

STRATA esmingai prisideda prie Vyriausybės komisijos nacionalinei žmogiškųjų išteklių stebėsenai koordinuoti veiklą, teikdama informaciją, reikalingą komisijos uždavimams atlikti, ir rengdama metinę žmogiškojo kapitalo apžvalgą. 2020 metų žmogiškojo kapitalo būklės ataskaitoje dėmesys skirtas naujai potemei – gyventojų sveikatai, taip pat sudaryta pagrindinių Žmogiškojo kapitalo rodiklių švieslentė.

Siekiant geresnio balanso šalies darbo rinkoje, STRATA atlieka darbo rinkos ir gyventojų užimtumo, darbo rinkos ir švietimo sistemos sąveikos ir absolventų karjeros bei profesinio orientavimo sistemos tyrimus. STRATA atliekama užimtumo stebėseną apima Lietuvos gyventojų užimtumo būklės, kaitos ir tendencijų vertinimą, šalies gyventojų užimtumo statistinių duomenų rinkimą ir analizę bei gyventojų užimtumo.

Danguolė Kiznienė
Nacionalinės įgūdžių
strategijos projekto vadovė

Pereinant prie žaliosios ekonomikos, įsibėgėjant automatizacijos ir skaitmeninimo procesams būtina užtikrinti, kad mūsų šalies gyventojai įgytų bei laiku atnaujintų aktualias žinias bei įgūdžius, leisiančius jiems visapusiškai realizuoti save kaip asmenis, kaip pilietinės visuomenės dalyvius ir išlikti konkurencingais ateities darbo rinkoje.

Strateginė kryptis – įgūdžių sistemos stiprinimas

Lietuva, padedama EBPO ekspertų, rengia **Nacionalinę įgūdžių strategiją**. Šios strategijos rengimą iš Lietuvos pusės koordinuoja STRATA. 2020 m. vyko diagnostinis šio strategijos rengimo etapas, kurio metu siekiama atlikti giluminę įgūdžių sistemos analizę ir pateikti rekomendacijas jai tobulinti. Su pasaulinio lygio ekspertų pagalba įvertinti pagrindiniai šalies įgūdžių sistemos iššūkiai ir gautos įžvalgos bus panaudoti darniai švietimo, užimtumo, darbo rinkos, švietimo sistemos kaitai.

EBPO įgūdžių strategijos projekto metu sudaromas išsamus šalies įgūdžių sistemos žemėlapis, nustatomi tematiniai prioritetai, kurie padės tikslingai nukreipti investicijas į tas politikos sritis, kurios turi didžiausią potencialą pagerinti šalies įgūdžių rezultatus; projekto pabaigoje bus pateiktos rekomendacijos, kaip suderinti viešosios politikos instrumentus ir priemonės, kad jos būtų nuoseklios ir viena kitą papildančios. Strategija taps pagrindu 2021–2027 m. ES sanglaudos fondų investicijoms į įgūdžių sistemą bei padės įgyvendinti EK rekomendacijas dėl įsidarbinimo ir socialinės ekonomikos skatinimo.

Projekto metu rengiamos rekomendacijos derinamos su plačiu suinteresuotų šalių ratu. Viso projekto metu surengta daugiau negu 40 renginių, diskusijų ir konsultacijų, kuriose dalyvavo beveik 400 dalyvių. Projekto rezultatus numatoma pristatyti 2021 m. II ketv.

Įrankis efektyvesniam valstybės finansuojamų vietų skirstymui

1 iš 4 aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų Lietuvoje dirba darbą, kuriam pakaktų profesinio arba vidurinio išsilavinimo. Trečdalis darbuotojų dirba darbą, kuris nėra susijęs su baigta studijų sritimi. Aukšta gyventojų gebėjimų vertikali ir horizontali neatitiktis padėčiai darbo rinkoje signalizuoja apie nepakankamai efektyviai veikiančias sąsajas tarp švietimo, ekonomikos ir kitų sistemų. Nors tam tikro lygio disbalansas tarp gyventojų įgyjamų gebėjimų ir visuomenės bei darbo rinkos poreikių egzistuoja visuomet, visgi aukštos neatitikties problemos gali turėti neigiamų pasekmių šalies vystymuisi.

Siekiant spręsti gebėjimų neatitikties problemas STRATA įgyvendino ES struktūrinės paramos projektą **„Švietimo pasiūlos analizės ir vertinimo sistemos kūrimas bei diegimas“**. Galutinis daugiau negu 3 metus vykdyto projekto rezultatas – viešosios politikos formuotojams ir įgyvendintojams skirta **„Švietimo pasiūlos analizės, planavimo ir vertinimo metodika“**. Iš viso projekto metu atlikti 4 tyrimai, sudaryti ir paskelbti 3 interaktyvių duomenų įrankiai, skirti informuoti visuomenę, vykdyti rezultatų pristatymo renginius ir diskusijas.

Nauja iniciatyva – sidabrinė ekonomika

Šalies populiacija sparčiai sensta. Lietuvos visuomenės senėjimo tempas yra beveik 2 kartus greitesnis nei ES vidurkis. EK prognozuoja, kad 2050 m. šalies gyventojų amžiaus mediana sieks 51 metus ir bus beveik 7 metais didesnė nei yra šiuo metu.

Tikėtina, kad dėl spartaus visuomenės struktūros pokyčio šiuo metu įgyvendinama valstybės ekonominė, sveikatos, socialinė ir švietimo politika nebeatitiks realijų, praras veiksmingumą, o su visuomenės senėjimu susijusios priemonės taps nepakankamomis. Dėl šių priežasčių svarbu geriau suprasti vyresnio amžiaus žmonių padėtį visuomenėje ir jų galimybes darbo rinkoje šiuo metu bei ateityje. Taip pat būtina pažinti šioms galimybėms įtaką darančius veiksnius, susijusius su vyresnio amžiaus žmonių sveikata, turimomis kompetencijomis ar kitomis darbo rinkai bei socialiniam gyvenimui svarbiomis savybėmis.

2020 m. STRATA žengė į sidabrinės ekonomikos temą. Taip siekiama atskleisti šios srities problematiką ir kurti sisteminį požiūrį į ją. STRATA siekia skatinti diskusiją apie tai, kaip Lietuva galėtų spręsti senėjančios visuomenės keliamus iššūkius, kokios egzistuoja teigiamo pokyčio galimybės ir kaip galime sėkmingai jomis pasinaudoti. Gilindamasi į sidabrinės ekonomikos problematiką STRATA pristatė analitinę apžvalgą **„Senstanti Lietuvos visuomenė“**.

Pagrindiniai 2020 m. rezultatai

- Apžvalga „Žmogiškasis kapitalas Lietuvoje 2020“ ([skaityti](#))
- Senstanti Lietuvos visuomenė ([skaityti](#))
- IRT įgūdžiai Lietuvoje ([skaityti](#))
- Švietimo pasiūlos analizės, planavimo ir vertinimo metodika ([skaityti](#))
- Švietimo pasiūlos prognozavimo tyrimo ataskaita ([skaityti](#))
- Aukštųjų mokyklų absolventų įsidarbinimo kasmetinių rodiklių apskaičiavimai bei studijų kryptų grupių apžvalgos ([skaityti](#))
- Specialistų paklausos prognozės 2020–2026 m. ([skaityti](#))
- Žmogiškųjų išteklių migracijos srautų analizė (tyrimo rezultatus numatoma viešinti 2021 m. kovo mėn.)

Tęstiniai projektai

- EBPO Nacionalinė įgūdžių strategija 2020–2021 m. ([projekto aprašymas ir tarpiniai rezultatai](#))
- Žmogiškųjų išteklių (darbo rinkos paklausos ir pasiūlos) vidutinės trukmės prognozavimo modelio atnaujinimas, prognozių apskaičiavimas

ir viešinimo platformos atnaujinimas (pabaiga 2021 m. lapkričio mėn., [daugiau apie projektą](#))

- Pedagogų poreikio prognozių atnaujinimas 2020–2021 m. (pabaiga 2021 m. kovo mėn.)
- Sveikatos priežiūros specialistų prognozių atnaujinimas 2020–2021 m. (pabaiga 2021 m. kovo mėn.)
- Mažas pajamas gaunančių namų ūkių nustatymo metodika (pabaiga 2021 m. kovo mėn.)

Renginiai ir kitas turinys

- Analitinės apžvalgos „Užsienio kapitalo, eksportuojančių ir inovatyvių įmonių žmogiškieji ištekliai“ pristatymas ([renginio pranešimai](#))
- EBPO – Lietuvos įgūdžių strategijos pristatymai, virtualios diskusijos ir konsultacijos
- IRT įgūdžių Lietuvoje apžvalgos, Medicinos ir Pedagogų prognozių ir scenarijų tarpinių rezultatų, Švietimo pasiūlos analizės, planavimo ir vertinimo metodikos ir kitų tyrimų pristatymai užsakovams ir suinteresuotoms šalims
- Įžvalgų platformos „Agenda“ tema „Lietuva online“, viešinimo kampanija LinkedIn platformoje ([skaityti](#))

4. Pakeistos ir pratęstos veiklos

Dalis 2020 m. veiklos plane numatytų užduočių buvo pakeistos arba pratęstos. Lentelėje

pateikiama informacija apie priežastis, lėmusias šiuos metinio veiklos plano pokyčius.

2 lentelė. 2020 m. pakeistos užduotys

Darbo pavadinimas	Planuota pabaigos data	Pokyčio priežastis	Tolesnis vykdymas
Analitinės veiklos			
Švietimo klasifikatoriaus ir Lietuvos profesijų klasifikatoriaus sąsajų testavimas (2 testavimas)	2020-08-30	Negauta reikiama informacija	Darbą numatoma įgyvendinti gavus iš EIMIN patikslintas sąsajas pagal testavimo rekomendacijas
Mažas pajamas gaunančių namų ūkių nustatymo metodika	2020-10-30	Atidėta dėl COVID-19 darbų	Metodika parengta, 2021 m. numatomas testavimas
Užimtumo statistinės informacijos atnaujinimas ir publikavimas www.strata.gov.lt	2020-10-30	Pakeista pateikimo forma, užimtumo informacija publikuota mėnesinėse „Ekonomikos pulso“ apžvalgose	
Pedagogų poreikio prognozių atnaujinimas	2020-12-15	Atidėta dėl COVID-19 darbų	Numatoma įgyvendinti iki 2021 m. kovo mėn.
Sveikatos priežiūros specialistų prognozių atnaujinimas	2020-12-15	Atidėta dėl COVID-19 darbų	Numatoma įgyvendinti iki 2021 m. kovo mėn.
Administracinės veiklos			
5S tvarkos standarto taisyklės	2020-08-24	Užsitęsęs strategijos rengimas	Sutvarkytos fizinės erdvės. El. erdvėse 5S metodas diegimas 2021 m.
Projektų valdymo standarto diegimas	2020-12-15	Užsitęsęs strategijos rengimas	Planuojama įgyvendinti 2021 m.
Pasirengimas perėjimui prie bendros viešojo sektoriaus finansų valdymo IS	2020-11-26	Užsitęsęs įgyvendinimas	Planuojama įgyvendinti iki 2021 m. balandžio mėn.

Atnaujinta darbo apmokėjimo ir darbuotojų skatinimo sistema	2020-12-15	Užsitęsęs STRATA struktūros tvirtinimas	Projektai pateikti tvirtinti Valdybai
Interneto svetainės sukūrimas	2020-12-15	Užsitęsęs strategijos rengimas, struktūros atnaujinimas	Projektas perkeltas į 2021 m.
Tikslinių auditorijų komunikacijos poreikių nustatymo tyrimas ir išvados	2020 10 30	Projektą nuspręsta atidėti dėl Vyriausybės kaitos	Projektas perkeltas į 2021 m.
Pareigybių sąrašo ir aprašų atnaujinimas	2021-12-15	Užsitęsęs strategijos rengimas	Igyvendinta 2021 m. vasario mėn.

5. Organizacijos valdymas

2020 m. vasario 25 d. vienintelio dalininko - LRVK sprendimu Nr. LV-51 buvo išrinkta **STRATA valdyba**. Ji sudaryta iš šešių nepriklausomų kandidatų ir Vyriausybės deleguoto atstovo.

STRATA valdybos sudėtis:

Inga Antanaitė – Kauno technologijos universiteto doktorantė;

Alfredas Chmieliauskas – ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto docentas;

Tomas Davulis – STRATA valdybos pirmininkas, Vilniaus universiteto Teisės fakulteto dekanas;

Giedrius Kadziauskas – Lietuvos transporto saugos administracijos Patariamasis tarybos pirmininkas;

Rytis Krušinskas – Kauno technologijos universiteto profesorius;

Alminas Mačiulis – LR Vyriausybės kanclerio pavaduotojas (Valdybos narys iki 2021 m. vasario mėn.);

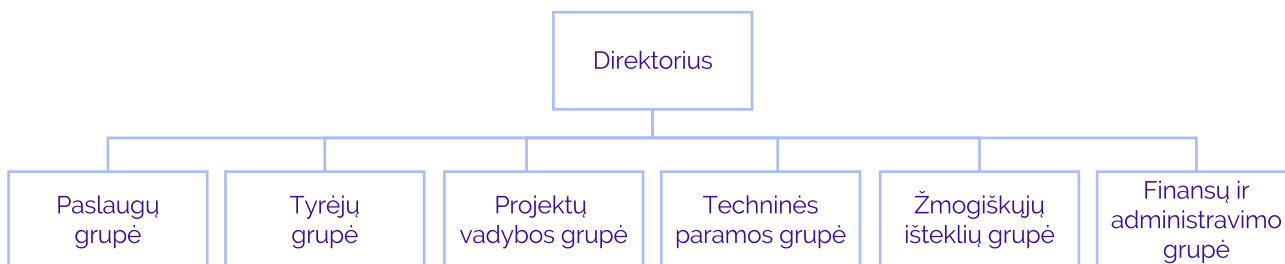
Nerijus Mačiulis – „Swedbank“ vyriausiasis ekonomistas;

Darius Žeruolis – Ministrės Pirmininkės patarėjas strateginio planavimo, viešojo administravimo, reformų ir pokyčių valdymo klausimais (STRATA Valdybos narys nuo 2021 m. vasario mėn.);

Ataskaitiniu laikotarpiu surengti 8 Valdybos posėdžiai. Jų metu Valdybos nariai teikė, apsvastė ir aprobavo organizacijos strategiją, teikė siūlymus ir rekomendacijas dėl pagrindinių veiklos tikslų ir veiklos plano įgyvendinimo, teikė siūlymus dėl STRATA finansų valdymo ir struktūros pokyčių bei svarstė kitus klausimus.

2020 m. lapkričio mėn. patvirtinta STRATA **2021–2025 m. veiklos strategija**. Strategijoje suformuluota organizacijos misija, pagrindiniai tikslai, jų įgyvendinimo kryptys ir rodikliai, įvardinti svarbiausi strategijos įgyvendinimo darbai. Į strategijos rengimą aktyviai įsitraukė STRATA Valdybos nariai, dalininko atstovai, organizacijos darbuotojai.

4 pav. Nauja organizacijos struktūra

Vadovaujantis strategijoje numatyta organizacijos misija ir keliama tikslais, organizacijos transformacija toliau įgyvendinta atnaujinant STRATA struktūrą. Struktūros atnaujinimo projektas parengtas lygiagrečiai su strategijos projektu, jį rengiant bendradarbiauta ir konsultuotasi su Lietuvos ir kitų šalių viešojo valdymo ekspertais. Struktūros pokyčio projektas kelis kartus išsamiai apsvarstytas organizacijos viduje. 2020 m. lapkričio mėn. struktūros projektas apsvarstytas Valdybos

posėdyje ir gavus dalininko atsiliepimą patvirtintas Valdybos 2021 m. sausio 29 d. posėdyje.

Veiklos optimizavimas pasitelkiant LEAN principus

Siekiant optimizuoti ir standartizuoti organizacinius procesus 2020 m. pradžioje STRATA prisijungė prie Vyriausybės vykdomo projekto, kurio metu siekiama diegti LEAN valdymo sistemą.

Įgyvendinant veiklą nubraižytas procesų žemėlapis, sukurtas organizacijos tobulinimo idėjų KAIZEN registras ir motyvacinė sistema (2020 m. užregistruoti 6 tinkami KAIZEN, iš jų 4 įvertinti komisijos), sudaryta ir pradėta taikyti efektyvių susirinkimų Asaichi elektroninė lenta (taikoma keturiuose padalinių susirinkimuose ir

vadovų savaitiniame susirinkime). Pradėtas diegti 5S tvarkos metodas fizinėse STRATA vietose, 2021 m. šio metodo diegimas bus tęsiamas ir virtualiose erdvėse. Taip pat 2021 m. planuojamas VSM (vertės kūrimo žemėlapis) ir PDCA (problemų identifikavimo ir šalinimo) metodų diegimas.

6. Darbuotojai ir darbo aplinka

2020 m. prie STRATA komandos prisijungė 14 naujų darbuotojų, iš jų – 10 analitikų. 11 darbuotojų nutraukė darbo santykius. Ataskaitiniu laikotarpiu darbuotojų kaita siekė 4 proc.

Naujai įdarbinti analitikai yra sukaupę didelę patirtį tiek akademinėje, tiek valstybės tarnybos bei privataus verslo srityse. Tarptautiniame ir nacionaliniame politikos lygmenyje bei akademiname sektoriuje sukaupia organizacijos darbuotojų patirtis apima teisės aktų projektų bei finansinių programų ex ante ir ex post vertinimus, makro ir mikroekonomikos analizes, ekonometrinių, statistinių analizės bei inovatyvių analizės metodų taikymą.

Kompetencijų ugdymas yra viena iš esminių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti STRATA veiklos kokybę ir inovatyvumą. Darbuotojų kompetencija auga ir perimant ilgą laiką dirbančių STRATA darbuotojų patirtis, dalyvaujant organizacijos naujiems darbuotojams skirtoje mentorystės programoje. Šios žinios ir įgūdžiai panaudoti sprendžiant sprendimų poveikio vertinimo sistemos stiprinimo ir vertinimo kokybės, teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos plėtojimo klausimus, taip pat kuriant ir įgyvendinant valstybės tarnautojų įrodymais grįsto valdymo profesinių kompetencijų tobulinimo programas ir įgyvendinant kitas analitines užduotis.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo ugdomos ir bendrosios darbuotojų kompetencijos. Visi STRATA darbuotojai dalyvavo Vyriausybės kanceliarijos organizuotuose LEAN mokymuose. Dalis darbuotojų dalyvavo projektų ir rizikų valdymo mokymuose.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo paisoma, kad darbuotojų atranka ir jau esamų darbuotojų karjera organizacijoje, įskaitant darbo užmokestį, atitiktų lygių teisių ir vienodų galimybių, nepriklausomai nuo darbuotojo lyties, amžiaus, etninės kilmės ar kitos grupinės priklausomybės principus. Siekiant šio tikslo, parengta ir įteisinta Lygių galimybių užtikrinimo tvarka.

Nuotolinis darbas

2020 m. kovo mėn. paskelbus karantiną, STRATA pereita prie darbo nuotoliniu būdu. Siekiant užtikrinti darbo efektyvumą buvo adaptuotos informacinės sistemos ir vidinės tvarkos. Tai leido operatyviai pakeisti organizacijos darbo režimą. Gegužės mėn. atlikta darbuotojų apklausa apie nuotolinį darbą. Apklausos metu buvo siekta išsiaiškinti, ar organizacijai pavyksta kurti patrauklią darbo aplinką ir sąlygas kokybiškai ir efektyviai dirbti nuotoliniu būdu bei išlaikyti darbo ir poilsio balansą. Apklausoje dalyvavo 90 proc. organizacijos darbuotojų. Apklausos rezultatai parodė, kad organizacijai pavyko gerai susitvarkyti su karantino iššūkiu – pakeisti darbo organizavimo formą į nuotolinį darbą. 36 proc. apklausoje dalyvavusių organizacijos darbuotojų nurodė, kad dirbant nuotoliniu būdu jų efektyvumas išaugo.

64%

Tiek STRATA darbuotojų ateityje nuotolinio darbo galimybe norėtų naudotis dažniau negu iki karantino

Šaltinis: STRATA darbuotojų apklausa apie nuotolinį darbą

Nuotolinio darbo patirtis ir apklausos rezultatai paskatino STRATA peržiūrėti darbo organizavimo procesus, užtikrinant platesnes nuotolinio darbo galimybes dėl šalyje paskelbtos ekstremaliosios situacijos ar karantino, pakeičiant Nuotolinio darbo tvarkos nuostatas taip, kad nuotolinio darbo dienos organizacijoje nebebūtų ribojamos.

Vidinės komunikacijos tobulinimas

2020 m. lapkričio-gruodžio mėn. antrą kartą vykdytas STRATA vidinės komunikacijos tyrimas, grįstas anonimine apklausa, kurioje dalyvavo 86 proc. darbuotojų. Tyrimo metu analizuota

vidinės komunikacijos situacija organizacijoje ir identifikuoti pagrindiniai tebesitęsiantys ar naujai kylantys komunikaciniai iššūkiai. Siekiant juos spręsti, pasiūlytos vidinės komunikacijos tobulinimo priemonės, numatomos įgyvendinti 2021-2022 m.

68%

Tiek STRATA darbuotojų mano, kad jų darbas yra prasmingas

Šaltinis: Vidinės komunikacijos tyrimas, 2020 m.

7. Išorinė komunikacija ir matomumas

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo siekiama didinti STRATA auditoriją skirtinguose organizacijos komunikacijos kanaluose. Ataskaitiniu laikotarpiu STRATA internetinio tinklapio vartotojų skaičius išliko stabilus, lyginant su 2019 m., ir siekė 37 tūkst. vartotojų. Viso ataskaitiniu laikotarpiu STRATA tinklapyje paskelbtas turinys buvo peržiūrėtas 142 tūkst. kartų.

2020 m. STRATA tinklapyje paskelbta beveik 90 naujienų. Įžvalgų platformoje „Agenda“ pristatytos 3 naujos temos („Lietuva dešimtmečių sandūroje“; „Lietuva online“ ir „Sidabrinis potencialas Lietuvoje“). Iš viso įžvalgų platformoje paskelbti 38 ekspertiniai straipsniai ir interviu.

Ataskaitiniu laikotarpiu aktyviai siekta didinti STRATA auditoriją socialiniuose tinkluose, ypač

LinkedIn. Siekiant šio tikslo inicijuotos turinio kampanijos. Laikotarpio pabaigoje STRATA socialiniuose tinkluose sekė 3200 vartotojų – 37 proc. daugiau negu 2019 m. STRATA naujienlaiškį prenumeravo 1200 vartotojų.

Ataskaitiniu laikotarpiu surengta 10 veiklos viešinimo renginių (7 iš jų nuotoliniu būdu). Iš viso STRATA renginiuose dalyvavo daugiau negu 600 dalyvių.

Siekiant didinti viešinimo veiklos efektyvumą buvo sukurti ir pradėti taikyti produkto viešinimo, renginio organizavimo ir „Agenda“ temos rengimo procesai. Taip pat parengtos tyrimų viešinimo gairės, leidžiančios analitikams kartu su komunikacijos specialistais paprasčiau parengti tyrimų viešinimo planus.

Naujas vizualinis identitetas

STRATA kompetencijos sritys plečiasi. Ši tendencija diktuoja vis labiau augantį poreikį pristatyti STRATA prekės ženklą ir jo kompetenciją naujoms tikslinėms auditorijoms bei pritraukti jas į organizacijos komunikacijos kanalus, taip kuriant prielaidas efektyviai įrodymų komunikacijai.

Siekiant stiprinti STRATA prekės ženklą ir pristatyti naują organizacijos mandatą tikslinėms auditorijoms, ataskaitiniu laikotarpiu pristatytas naujas organizacijos logotipas bei vizualinis identitetas.

Kuriant naują vizualinį identitetą buvo siekiama įtaigiai išreikšti organizacijos misiją prisidėti prie

įžvalgesnės, į ilgalaikę perspektyvą orientuotos viešosios politikos kūrimo bei įprasminti organizacijos siekį duomenis ir analitines žinias priartinti prie vartotojo, padaryti juos aiškesnius ir suprantamesnius. Siekiant išlaikyti vizualinio identiteto vientisumą, 2020 m. buvo sukurti ir įdiegti nauji STRATA dokumentų bei pateikčių šablonai, sukurti prekės ženklo grafiniai elementai bei parengta vizualinio identiteto nuostatas apibendrinanti prekės ženklo knyga.

86%

Tiek vartotojų teigiamai vertina STRATA vizualinio identiteto pokyčius

8. Finansavimas

2020 m. STRATA buvo finansuojama iš valstybės biudžeto, ES, tarptautinių organizacijų ir užsienio valstybių lėšų. Pagrindiniai finansiniai rodikliai pateikiami 2 lentelėje.

3 lentelė. Pagrindiniai finansiniai rodikliai 2020 m.

Išstatinis kapitalas	153 575,00 Eur
Asignavimų valdytojas	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija
Darbuotojai	2020 m. pradžioje STRATA dirbo 52 darbuotojai. 2020 m. pabaigoje – 55 darbuotojai
Gautas finansavimas	2020 m. STRATA veiklos finansavimas buvo 1510,2 tūkst. Eur, iš jų: 895,4 tūkst. Eur – Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama; 556,0 tūkst. Eur – valstybės biudžeto lėšos; 42,4 tūkst. Eur – tarptautinių organizacijų lėšos; 15,6 tūkst. Eur – užsienio organizacijų lėšos; 0,8 tūkst. Eur – kitos lėšos.
Panaudotas finansavimas	2020 m. STRATA veiklos finansavimas buvo 1707,0 tūkst. Eur, iš jų: 1101,1 tūkst. Eur – Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama; 556,0 tūkst. Eur – valstybės biudžeto lėšos; 39,0 tūkst. Eur – tarptautinių organizacijų lėšos; 10,1 tūkst. Eur – užsienio valstybių lėšos; 0,8 tūkst. Eur – kitos lėšos
Parama	2020 m. STRATA paramos negavo.
Pajamos	2020 m. STRATA pajamos sudarė 6,0 tūkst. Eur už suteiktas ekspertines paslaugas, susijusias su STRATA įstatuose numatyta veikla.
Veiklos finansavimas	84,2 tūkst. Eur – tyrimo paslaugoms; 22,3 tūkst. Eur – viešinimo paslaugoms; 9,3 tūkst. Eur – gebėjimų stiprinimui.
Valdymo išlaidos	2020 m. STRATA valdymo išlaidos sudarė 337,0 tūkst. Eur, iš jų darbo užmokesčio ir su juo susijusių mokesčių išlaidos sudarė 257,4 tūkst. Eur, iš šios sumos STRATA vadovui –39,6 tūkst. Eur.
Ilgalaikis turtas	2020 m. STRATA įsigijo ilgalaikio turto už 10,6 tūkst. Eur iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšų.

Iš 2020 metais gauto finansavimo buvo panaudota 1707,00 tūkst. Eur:

- 1491,9 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui;
- 84,2 tūkst. Eur – ekspertinėms paslaugoms;
- 24,3 tūkst. Eur – kanceliarinėms prekėms ir trumpalaikiam turtui;

- 6,5 tūkst. Eur – komandiruočiams;
- 16,3 tūkst. Eur – informacinėms technologijoms;
- 13,1 tūkst. Eur – komunalinėms ir ryšių paslaugoms;
- 9,3 tūkst. Eur – kompetencijų tobulinimui;
- 61,4 tūkst. Eur – kitoms išlaidoms.

8.1. Veiklos sąnaudų palyginimas 2019 ir 2020 m.

Lyginant su 2019 m. STRATA veiklos sąnaudos sumažėjo 10 proc. Šiam sumažėjimui didžiausią įtaką turėjo sumažėjusios kitų paslaugų sąnaudos – 2019 m. didelę šių sąnaudų dalį sudarė remonto išlaidos, susijusios su persikraustymu į naujas patalpas. Taip pat 2020 m. stipriai traukėsi išlaidos komandiruočiams. Tokį traukimąsi lėmė sumažėjęs darbuotojų komandiruočių skaičius dėl COVID-19 pandemijos. Visgi dauguma darbuotojų tobulino kvalifikaciją Lietuvoje – tai lėmė išlaidų kvalifikacijos tobulinimui augimą (13 proc.).

2020 m. beveik penktadaliu išaugo darbo užmokesčiui skiriamų lėšų dalis. Tokį augimą lėmė aukštesnė priimamų darbuotojų kompetencija, vidinė darbuotojų karjera, pereinant dirbti į aukštesnės kvalifikacijos pareigybes, taip pat išmokos už nepanaudotas atostogas iš užimamų pareigų išeinantiems darbuotojams. Ataskaitiniu laikotarpiu taip pat nežymiai padidėjo išlaidos transportui. Šis padidėjimas yra susijęs su darbuotojų išvykomis į renginius, kurie vyko kituose miestuose.

4 lentelė. Veiklos sąnaudų 2020 m. palyginimas su 2019 m.

Straipsnis	2020 m.	2019 m.	Skirtumas	Pokytis
Darbo uždarbis	1 491 946,19	1 168 283,55	323 662,63	21.69%
Kitos paslaugos	242 203,01	717 542,21	-475 339,20	-196.26%
Komunalinės ir ryšių paslaugos	13 421,31	12 664,07	757,24	5.64%
Kvalifikacijos tobulinimas	11 714,75	10 137,70	1 577,05	13.46%
Transportas	618,54	453,08	165,46	26,75%
Komandiruotės	6 082,13	44 267,44	-38 185,31	-86.26%

5 lentelė. Sąnaudų eilutės „Kitos paslaugos“ detalizacija

Išlaidų pavadinimas	Suma, Eur
Ekspertinės paslaugos	84 227,39
Patalpų priežiūra	33 832,82
Nusidėvėjimas	33 274,30
Kanceliarinės prekės, ūkinis inventorių, trumpalaikis turtas	24 342,80
Viešinimo paslaugos	22 293,69
Strategijos rengimas	19 508,10
Informacinės technologijos	16 300,00
Darbuotojų sveikatos priežiūra	2 400,00
Kita	6 023,91

8.2. Valstybės biudžeto lėšų panaudojimas

2020 metais STRATA finansavimas iš valstybės biudžeto buvo 556,0 tūkst. Eur, tai yra 20,1 tūkst. Eur daugiau negu 2019 metais. 2020 metais valstybės biudžeto asignavimai darbo užmokesčiui padidėjo 94,8 tūkst. Eur, ekspertų ir konsultantų paslaugų įsigijimui – 30,0 tūkst. Eur.

2020 metais STRATA išlaidos iš valstybės biudžeto asignavimų buvo 556,0 tūkst. Eur. Iš jų darbo užmokestis sudarė 76,78 proc., STRATA darbuotojų kompetencijos tobulinimas 0,8 proc., informacinių technologijų įsigijimai 2,9 proc., kitos išlaidos 19,52 proc.

6 lentelė. Valstybės biudžeto lėšų išlaidų struktūra

Metai	Bendra finansavimo suma, tūkst. Eur	Darbo užmokestis, tūkst. Eur	Ilgalaikio turto įsigijimas, tūkst. Eur	Ekspertinės paslaugos, tūkst. Eur	Darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas, tūkst. Eur	Komandiruočių, tūkst. Eur	Informacinės technologijos, tūkst. Eur	Kita, tūkst. Eur
2017	370,6	231,9	0,0	21	8,2	12,6	2,1	94,8
2018	453	269,6	5,9	4,7	7,5	3,9	6,4	155
2019	535,9	332	13,3	0,0	7,5	5,4	15,5	162,2
2020	556	426,9	0,00	30	4,5	0,0	16,3	78,3

STRATA eksploatacinės išlaidos 2020 metais sudarė 26,1 tūkst. Eur. Iš jų sąnaudos elektros energijai 26,1 proc., šildymui – 21,1 proc., šaltam vandeniui ir nuotekoms – 2,7 proc., kitoms išlaidoms (kitos

komunalinės, ryšių, valymo ir kt.) – 50,1 proc. STRATA panaudos pagrindais valdo 1096 kv. m. plotą.

7 lentelė. STRATA eksploatacinės išlaidos iš valstybės biudžeto 2017-2020 metais.

Metai	Bendra eksploatacinių išlaidų suma, tūkst. Eur	Elektros energija, tūkst. Eur	Šildymas, tūkst. Eur	Šaltas vanduo ir nuotekos, tūkst. Eur	Kitos (komunalinės, ryšio, valymo), tūkst. Eur
2017	11,7	2,2	3,3	0,3	5,9
2018	17,7	1,5	10,3	0,2	5,7
2019	31,1	4,3	8,2	0,5	18,1
2020	26,1	6,8	5,5	0,7	13,1

9. Tikslai ir siekiami rodikliai 2021–2025 m.

Lentelėje pateikiami visam **strategijos** įgyvendinimo laikotarpiui skirti rodikliai, jų pradinė reikšmė 2020 m. ir jų siektinos reikšmės 2021–2025

m. Šie rodikliai bei reikšmės atspindi organizacijos strateginių tikslų įgyvendinimo poveikį.

Nr.	Rodiklis	Pradinė reikšmė 2020 m.	Siekimos reikšmės					Duomenų šaltinis
			2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	
1.	Ekspertų, mokslininkų žinių panaudojimas priimant sprendimus, indeksas (angl. Expert Advice)	6	6	6	7	7	8	Sustainable Governance Indicators
2.	Atliktų kokybiškų didesnio poveikio sprendimų projektų ex-ante poveikio vertinimų dalis, procentai	-	10	20	25	30	35	STRATA
3.	Priimant sprendimus panaudotų įžvalgų ir rekomendacijų dalis, procentai	-	30	50	60	70	80	STRATA
4.	Darbuotojų įsitraukimas, procentai	-	20	30	50	60	80	STRATA

Kuriame pamatus pagrįstiems ir
įžvalgiems viešosios politikos sprendimams

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL VYRIAUSYBĖS STRATEGINĖS ANALIZĖS CENTRO 2020 METŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO IR VEIKLOS ATASKAITOS PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-05-06 Nr. V-65
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Agnė Vilkončiūtė vyriausioji projektų vadovė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-04-27 13:20
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-05-07 00:01
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A
Sertifikato galiojimo laikas	2020-09-04 08:05 - 2023-09-04 08:05
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Birutė Simanavičienė patarėja
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-04-27 13:22
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-05-07 00:02
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A
Sertifikato galiojimo laikas	2019-01-11 10:14 - 2022-01-10 10:14
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jelena Kučeriaviienė patarėja
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-04-27 13:35
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-05-07 00:03
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A
Sertifikato galiojimo laikas	2018-11-22 16:50 - 2021-11-21 16:50
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Renata Inokaitienė vyriausioji patarėja finansų valdymo klausimais
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-04-27 14:16
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-05-07 00:03
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B
Sertifikato galiojimo laikas	2019-01-25 10:38 - 2022-01-24 10:38
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Renata Sadzevičiūtė-Vilkelė skyriaus vedėja
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-04-27 14:40
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-05-07 00:04
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A
Sertifikato galiojimo laikas	2020-10-05 09:47 - 2023-10-05 09:47
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Alminas Mačiulis Vyriausybės kanclerio pavaduotojas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-04-27 16:00

Parašo formatas	Archyvinis (XAdES-A)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-05-05 16:57
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A
Sertifikato galiojimo laikas	2018-11-22 17:12 - 2021-11-21 17:12
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Darius Žeruolis Ministro Pirmininko patarėjas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-04-27 18:55
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-05-07 00:05
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A
Sertifikato galiojimo laikas	2020-12-29 08:22 - 2023-12-29 08:22
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Giedrė Balčytė Vyriausybės kanclerė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-05-05 16:57
Parašo formatas	Archyvinis (XAdES-A)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-05-05 16:57
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B
Sertifikato galiojimo laikas	2021-03-08 11:10 - 2024-03-07 11:10
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	DIVIS
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-05-06 07:34
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-05-07 00:05
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA
Sertifikato galiojimo laikas	2018-12-27 14:02 - 2021-12-26 14:02
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	2
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	2020_metine_veiklos_ataskaita.pdf
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	2020+m.+finansinių+ataskaitų+rinkinys_STRATA.pdf
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų informacijos ir veiklos procesų valdymo informacinė sistema DIVIS, versija 3.5.44.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2021-05-27)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2021-05-27 nuorašą suformavo Fausta Palskytė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-